

УДК 331.522

<https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2020.1.2.13>

Н.Є. ФРОЛОВА

Херсонський національний технічний університет
ORCID: 0000-0002-9599-2895

І.Ю. ВОЛЬВАЧ

Херсонський національний технічний університет
ORCID: 0000-0001-5679-3175

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Готельне господарство – основна складова індустрії туризму. На даний момент на підприємствах готельного господарства спостерігається певна кількість проблем, які пов'язані з політичною та економічною ситуацією держави та соціальним становищем населення, які впливають на ефективність функціонування галузі. Метою статті є статистичний аналіз стану, динаміки й визначенні тенденцій функціонування підприємств готельного господарства в Україні.

У статті проаналізовано стан та динаміку показників функціонування підприємств готельного господарства України. Визначено загальні тенденції функціонування підприємств готельного господарства як складової галузі туризму. Проаналізовано динаміку кількості колективних засобів розміщення, готелів та аналогічних засобів розміщення. Виконано статистичну оцінку динаміки туристичних потоків України за 2000-2018 рр. Проаналізовано динаміку та структуру колективних засобів розміщення в залежності від форми власності підприємства. Виконано оцінку стану та динаміки кадрового забезпечення підприємств готельного господарства в залежності від їх типу власності. Встановлено, що готельне господарство України володіє достатньою кількістю якісних засобів розміщення та кадрового забезпечення, але має певну кількість проблем та нагальних питань, які пов'язані із політичною та економічною ситуацією в Україні, соціальним становищем населення та рівнем його платоспроможності, нестачею фінансових ресурсів, коливанням вартості послуг. Підприємства готельного господарства України потребують державної підтримки, додаткових інвестицій в індустрію гостинності.

Ключові слова: туристична сфера, туристичні потоки, готельне господарство, готель, колективні засоби розміщення, кадрове забезпечення.

Н.Е. ФРОЛОВА

Херсонский национальный технический университет
ORCID: 0000-0002-9599-2895

И.Ю. ВОЛЬВАЧ

Херсонский национальный технический университет
ORCID: 0000-0001-5679-3175

СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ ГОСТИНИЧНОГО ХОЗЯЙСТВА УКРАИНЫ

Гостиничное хозяйство- основная составляющая индустрии туризма. На данный момент на предприятиях гостиничного хозяйства наблюдается определенное количество проблем, которые связаны с политической и экономической ситуацией государства и социальным состоянием населения, которые влияют на эффективность функционирования предприятий гостиничного хозяйства. Целью статьи является статистический анализ состояния, динамики и определение тенденций функционирования предприятий гостиничного хозяйства в Украине.

В статье проанализировано состояние и динамику показателей функционирования предприятий гостиничного хозяйства Украины. Определены общие тенденции функционирования предприятий гостиничного хозяйства как составляющей отрасли туризма. Проанализирована динамика количества коллективных средств размещения, гостиниц и аналогичных средств размещения. Выполнена статистическая оценка динамики туристических потоков в Украине за 2000-2018 годы. Проанализирована динамика и структура коллективных средств размещения в зависимости от формы собственности предприятия. Выполнена оценка состояния и динамики кадрового обеспечения предприятий гостиничного хозяйства в зависимости от их типа собственности. Установлено, что гостиничное хозяйство Украины владеет достаточным количеством качественных средств размещения и кадровым обеспечением, но при этом имеет определенные проблемы и вопросы, которые связаны с политической и экономической ситуацией в Украине, социальным положением населения и уровнем его платежеспособности, недостаточностью финансовых ресурсов, колебаниями стоимости

услуг. Предприятия гостиничного хозяйства в Украине требуют государственной поддержки, дополнительных инвестиций в индустрию гостеприимства.

Ключевые слова: туристическая сфера, туристические потоки, гостиничное хозяйство, отель, коллективные средства размещения, кадровое обеспечение.

N.E. FROLOVA

Kherson National Technical University

ORCID: 0000-0002-9599-2895

I.Yu.VOLVACH

Kherson National Technical University

ORCID: 0000-0001-5679-3175

STATISTICAL ANALYSIS OF FUNCTIONING OF ENTERPRISES HOTELS OF UKRAINE

Hotel industry is the main component of the tourism industry. At the moment, a certain number of problems are observed at hotel enterprises, which are related to the political and economic situation of the state and the social condition of the population, which affect the efficiency of the hotel enterprises. The purpose of the article is a statistical analysis of the state, dynamics and determination of trends in the functioning of hospitality enterprises in Ukraine.

The article analyzes the state and dynamics of indicators of the functioning of hospitality enterprises in Ukraine. The general trends in the functioning of the hotel industry as a component of the tourism industry are determined. The dynamics of the number of collective accommodation facilities, hotels and similar accommodation facilities is analyzed. A statistical assessment of the dynamics of tourist flows in Ukraine for 2000-2018 was carried out. The dynamics and structure of collective accommodation facilities depending on the form of ownership of the enterprise are analyzed. An assessment of the state and dynamics of staffing of hotel industry enterprises has been carried out depending on their type of ownership. It was established that the hotel industry of Ukraine owns a sufficient amount of high-quality accommodation facilities and staffing, but at the same time has certain problems and issues that are related to the political and economic situation in Ukraine, the social status of the population and its level of solvency, insufficient financial resources, fluctuations in the cost of services. Hotel industry enterprises in Ukraine require state support, additional investments in the hospitality industry.

Keywords: tourism, tourist flows, hotel industry, hotel, collective accommodation facilities, staffing.

Постановка проблеми

Туризм є однією з високоприбуткових і найбільш динамічних галузей світової економіки, розвиток якого має великий вплив на такі галузі національної економіки, як зв'язок, транспорт, сільське господарство, будівництво, готельне і ресторанне виробництво, виробництво товарів народного споживання. Чисельність туристів миру з 2000 по 2018 рік зросла з 680 млн. осіб до 1401 млн. осіб (у 2,060 разів, або на 106,0%) [1]. В Україні за 2015-2018рр. спостерігаються позитивні тенденції в розвитку туризму: кількість в'їзного (іноземного) туристичного потоку зросла з 15159 до 75945 осіб (на 60786 осіб, або на 401%), кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами зросла на 125,7% і досягла 4,557 млн. осіб у 2018 році [2]. Тобто індустрія туризму виступає одним із ефективних напрямів структурної перебудови економіки України.

Готельне господарство – основна складова індустрії туризму. Станом на 2018 рік в Україні функціонує 4115 колективних засобів розміщення (КЗР), у тому числі 2474 готелів та аналогічних засобів розміщення, з них 1704 – готелів [2]. Готельне господарство є головним чинником та основною складовою туристичної інфраструктури. На жаль, події останніх років в Україні (анексія АРК, часткова окупація Луганської та Донецької областей) позначилися на ефективності функціонування туристичної галузі в цілому, та готельного господарства зокрема. На даний момент у галузі готельного господарства спостерігається певна кількість проблем, які пов'язані з політичною та економічною ситуацією держави та соціальним становищем населення, які впливають на ефективність функціонування галузі та гальмують її розвиток. Тому надзвичайно важливого значення набуває оцінка стану та тенденцій ефективності функціонування підприємств готельного господарства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Теоретичним засадам та дослідженню ефективності функціонування підприємств готельного господарства присвячені роботи, таких вітчизняних учених як В.А.Азара, Ю.І.Блохін, Г.В.Буслаєва, І.О.Відоменко, Ю.О.Джерелюк, О.П.Дуровіч, М.І.Кабушкіна, Н.О.Коваленко, Ю.І.Карлова, О.Ф.Моргун, О.Я.Остапенко, В.П.Руденко, С.В.Скибинський, Т.І.Ткаченко та ін. У працях авторів знайшло відображення стану та динаміки функціонування підприємств готельного господарства, проблеми їх розвитку, методики оцінки стійкості їх функціонування. Проте, в умовах економічної та політичної

нестабільності готельної господарство потребує додаткового статистичного аналізу стану та динаміки функціонування їх підприємств.

Формулювання мети дослідження

Мета статті полягає у статистичному аналізі стану, динаміки й визначенні тенденцій функціонування підприємств готельного господарства в Україні.

Викладення основного матеріалу дослідження

Для кожної країни туризм відіграє суттєву роль у стимулюванні економічного розвитку не тільки безпосередньо туристичної галузі, але й суміжних галузей, і готельної галузі зокрема. Зростання туризму позитивно впливає на рівень зайнятості населення, на споживчий попит та рівень валютних надходжень. На сьогоднішній день туристичний бізнес як складова економічного комплексу країни характеризується такими властивостями і функціями: створює туристичні послуги, формує туристичний продукт і здійснює його реалізацію, активно використовуючи маркетингові комунікації; має свою індустрію виробництва і надання послуг туристам; формує ринок туристичних послуг за різними рівнями комплексності; працює як мультиплікатор росту національного доходу, валового внутрішнього продукту, зайнятості населення; сприяє розвитку місцевої інфраструктури та підвищенню рівня життя населення. [Козловський]

За оцінкою Всесвітньої туристичної організації (The World Tourism Organization (далі – UNWTO)), прями, непрямий та опосередкований вклад туризму у світову економіку в 2018 році склав близько 10,4% світового ВВП, або 8,3 трлн. дол. США [1]. Опосередкований внесок туристичної галузі до ВВП України склав в 2018 р. 6,8 млрд. дол.США., що становить 5,4 % ВВП, відповідно в 2000р. – 7,5 млрд.дол.США та 7,6 % обсягу ВВП [1].

Кількість туристів за останні роки зростала і особливе зростання припадає саме на посткризовий період. Зростання кількості туристів відбувається з 1995 по 2017 роки за винятком 2003 та 2009 рр. У ці роки спостерігається зниження кількості туристів у зв'язку з кризовими явищами у світі. Згідно з даними UNWTO, у 2018 р. порівняно з 2017 р. число міжнародних туристських прибуттів у світі збільшилося на 5,42 % (або на 72 млн. осіб) і становило в цілому 1401 млн. осіб.

Динаміку кількості туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності України надано на рис. 1.

Рис. 1. Динаміка туристичних потоків в Україні в 2000 – 2018 рр., осіб

Джерело: Складено автором на основі [3]

За даними чисельності туристичних потоків України, можна зробити висновок, що порівняно з 2000 роком значно зросла кількість туристів, які обслуговані суб'єктами туристичної діяльності – на 126,3%, кількість туристів, що виїжджали за кордон – у 14,1 рази, але значно зменшилась кількість іноземних туристів – на 79,9% та внутрішніх туристів – на 66,2%, що дозволяє зробити висновок про доцільність розвитку готельного господарства для підвищення привабливості туризму в Україні.

Підприємства готельного господарства виконують одну з найважливіших функцій у сфері обслуговування туристів. Витрати на готельні послуги становлять від 30% до 50% усіх витрат у кошторисі туристів. Готельний комфорт є головним предметом зацікавленості туристів. Тому ця сфера є дуже важливим елементом розвитку туристичної галузі [4].

Динаміку кількості колективних засобів розміщування (КЗР) в Україні надано у табл.1.

Результати табл. 1 показують, що найбільше зростання кількості КЗР та готелів і інших засобів розміщування спостерігається в 2018 році і становило відповідно 14,68% та 12,25%. Кількість місць у

КЗР має тенденцію до зменшення, а найбільше зростання кількості розміщених мало місце у 2016 році відповідно 13,23% та 17,22%. Найбільше падіння всіх трьох показників отримано у 2014 році: кількості КЗР – 11,02%, кількість місць розміщення – 6,62%, кількість розміщених – 20,83%. Це зумовлено втратою рекреаційно-туристичного потенціалу через анексію АРК, військовими діями на сході України, що значно зменшило чисельність іноземних та внутрішніх туристів (рис.1,2).

Таблиця 1

Динаміка кількості колективних засобів розміщування, готелів та аналогічних засобів розміщування у 2011-2018рр. в Україні

Рік	Колективні засоби розміщення						Готелі та аналогічні засоби розміщування					
	Кількість засобів		Кількість місць		Кількість розміщених		Кількість засобів		Кількість місць		Кількість розміщених	
	Усього, од.	Темп приросту, %	Усього, тис. од.	Темп приросту, %	Усього, тис. осіб	Темп приросту, %	Усього, од.	Темп приросту, %	Усього, тис. од.	Темп приросту, %	Усього, тис. осіб	Темп приросту, %
2011	4710	-	414,0	-	6050,4	-	2499	-	120,3	-	4194,6	-
2012	4747	0,78	427,3	3,21	6470,7	6,95	2375	-4,96	123,7	2,83	4420,2	5,38
2013	5138	8,24	434,8	1,76	6850,6	5,87	2571	8,25	136,6	10,43	4863,1	10,02
2014	4572	-11,02	406,0	-6,62	5423,9	-20,83	2644	2,84	135,5	-0,81	3814,2	-21,57
2015	4341	-5,05	402,7	-0,81	5779,9	6,56	2478	-6,28	132,5	-2,21	4297,2	12,66
2016	4256	-1,96	375,6	-6,73	6544,8	13,23	2534	2,26	135,9	2,57	5037,1	17,22
2017	4115	-3,31	359,0	-4,42	6661,2	1,78	2474	-2,37	133,4	-1,84	5135,2	1,95
2018	4719	14,68	300,0	-16,43	7006,2	5,18	2777	12,25	135,3	1,42	5410,2	5,36

Джерело: Складено автором на основі [2]

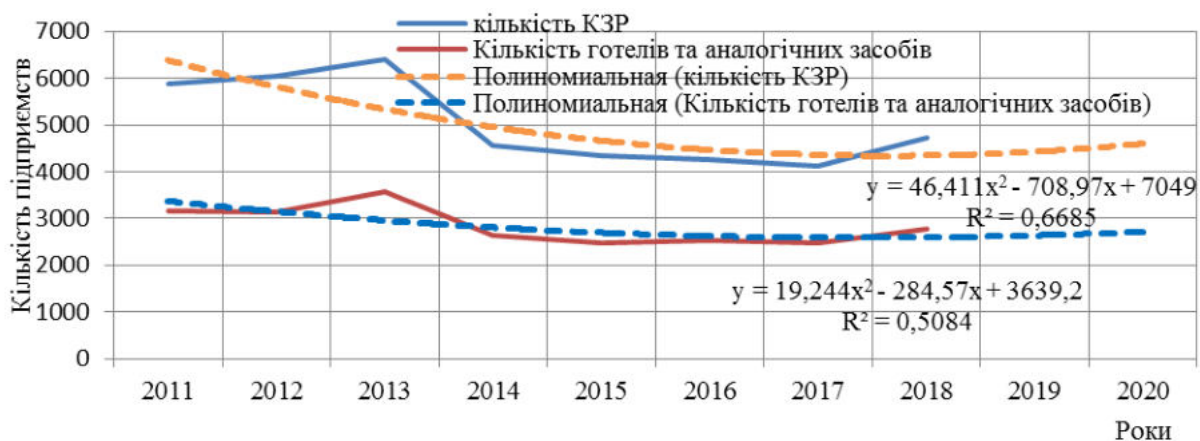

Рис. 2. Динаміка та прогнозування кількості КЗР та готелів та аналогічних засобів розміщування в Україні у 2011-2020 рр.

Джерело: Складено автором на основі [2]

Структурні зрушення в КЗР, місткості та кількості розміщених надано в табл. 2. За 2011-2018 рр.в структурі КЗР переважають готелі та аналогічні засоби розміщування, питома вага яких в 2018 році зросла на 5,79 в.п. та склала 58,85%. Навпаки, кількість місць для розміщення клієнтів переважає у спеціалізованих засобах розміщення, але їх питома вага має стійку тенденцію до зниження: у 2018 році – на 16,04 в.п. та склала 54,9%.

Найбільша питома вага розміщених приходить на готелі та аналогічні засоби розміщення – 77,22% від загальної чисельності та має стійку тенденцію до зростання (на 7,89 в.п.), що свідчить про необхідність приділяти більше уваги функціонуванню підприємств готельного господарства.

У 2017 році в Україні у структурі готелів та аналогічних засобів розміщування переважають готелі, питома вага яких по кількості склала 68,87%, по місткості – 75,86%, їх питома вага порівняно з 2011 роком відповідно зросла на 19,21 в.п. та на 12,18 в.п., з'явилися нові типи готельних господарств – хостели, питома вага яких склала 1,46%.

КЗР розрізняють за формами власності: юридичні особи та фізичні особи підприємці (табл. 4).

Таблиця 2

**Структура колективних засобів розміщування, місткості
та розміщених в Україні в 2011-2018рр.,%**

Показники	Роки					
	2011	2014	2015	2016	2017	2018
Колективні засоби розміщування, одиниць, у тому числі:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- готелі та аналогічні засоби розміщування	53,06	57,83	57,08	59,54	60,12	58,85
- спеціалізовані засоби розміщування	46,94	42,17	42,92	40,46	39,88	41,15
Кількість місць, тис. одиниць, у тому числі:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- готелі та аналогічні засоби розміщування	29,06	33,37	32,90	36,18	37,16	45,10
- спеціалізовані засоби розміщування	70,94	66,63	67,10	63,82	62,84	54,90
Кількість розміщених, тис. осіб, у тому числі:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- готелі та аналогічні засоби розміщування	69,33	70,32	74,35	76,96	77,09	77,22
- спеціалізовані засоби розміщування	30,67	29,68	25,65	23,04	22,90	22,78

Таблиця 3

Структура готельного господарства України [2]

Тип готельного господарства	2011 рік				2017 рік			
	Кількість, одиниць		Розподіл за типами, %		Кількість, одиниць		Розподіл за типами, %	
	підприємств	номерів, тис	підприємств	номерів, тис	підприємств	номерів, тис.	підприємств	номерів, тис
Готелі	1241	76,61	49,66	63,68	1704	101,19	68,87	75,86
Мотелі	93	2,18	3,72	1,81	137	3,79	5,54	2,84
Готельно-офісні центри	5	0,08	0,20	0,07	-	-	-	-
Хостели	-	-	-	-	36	1,47	1,46	1,10
Кемпінги	12	0,77	0,48	0,64	12	0,51	0,48	0,38
Молодіжні турбази та гірські притулки	1005	7,83	40,22	6,51	501	19,80	20,25	14,84
Гуртожитки для приїжджих	143	32,83	5,72	27,29	84	6,64	3,40	4,98
Усі типи	2499	120,30	100,0	100,0	2474	133,40	100,0	100,0

Джерело: Складено автором на основі [2]

Таблиця 4

**Структура розподілу підприємств готельного господарства України
за формами власності, % [2]**

Рік	КЗР		Готелі та аналогічні засоби розміщування		Готелі	
	юридичні особи	фізичні особи	юридичні особи	фізичні особи	юридичні особи	фізичні особи
2011	61,70	38,30	39,60	60,10	56,29	43,71
2014	54,94	45,06	41,07	58,93	49,84	50,16
2015	54,71	45,29	41,20	58,80	48,34	51,66
2016	51,55	48,45	38,67	61,33	43,75	56,25
2017	50,16	49,84	38,00	62,00	42,37	57,63

Джерело: Складено автором на основі [2]

За досліджуваний період КЗР розподілялися між юридичними та фізичними особами практично порівну, у готелях та аналогічних засобах розміщування переважають в якості власників фізичні особи-підприємці, питома вага яких склала у 2017 році 62%, з них власників готелів фізичних осіб – 57,63%.. Спостерігається тенденція зростання питомої ваги власників КЗР фізичних осіб-підприємців, які є більш пристосованими к мінливим економічним та політичним змінам у державі.

Рівень кадрового забезпечення підприємств готельного господарства України надано у табл. 5.

Таблиця 5

**Середньооблікова чисельність штатних працівників підприємств
готельного господарства України, осіб [2]**

Показники	Роки				Коефіцієнт зростання у 2017/2011
	2011	2015	2016	2017	
Колективні засоби розміщування	129091	70474	70809	68338	0,5294
у тому числі готелі та аналогічні засоби розміщування	33854	25404	28178	25760	0,7609
з них готелі	27613	22242	25190	22836	0,8270

Джерело: Складено автором на основі [2]

Середньооблікова чисельність працюючих у сфері готельного господарства України з 2011 р. поступово зменшувалась у КЗР з 129091 до 68338 осіб, що відповідає 47,06%, відповідно у готелях та аналогічних засобах розміщування зменшення складало 23,91%, у готелях – 17,3%. При тому чисельність працюючих на підприємствах фізичних осіб зростала (30,54% у КЗР; 22,26% у готелях та аналогічних засобах розміщування, 32,25%), а у юридичних осіб – зменшувалася відповідно на 15,25%; 7,12%; 4,86%.

Таблиця 6

Структура розподілу штатних працівників КЗР за формами власності підприємства

Рік	КЗР		Готелі та аналогічні засоби розміщування		Готелі	
	юридичні особи	фізичні особи	юридичні особи	фізичні особи	юридичні особи	фізичні особи
2011	97,25	2,75	91,32	8,68	93,54	6,46
2014	94,77	5,23	87,07	12,93	89,72	10,28
2015	94,03	5,97	86,67	13,33	89,37	10,63
2016	88,97	11,03	82,71	17,29	77,00	23,00
2017	92,16	7,84	83,65	16,35	86,26	13,74

Джерело: Складено автором на основі [2]

За даними табл. 6 можна зробити висновок, що переважна частина зайнятого персоналу КЗР працює на підприємствах юридичних осіб, у 2017 році їх питома вага складала 92,16%, у тому числі у готелях та аналогічних засобах розміщування – 83,65%, з них у готелях – 86,26%. За 2011-2018рр. спостерігається тенденція зростання питомої ваги штатних працівників фізичних осіб-підприємців.

Середня кількість працівників, що припадає на одне підприємство готельного господарства України надано у табл. 7.

Таблиця 7

Середня кількість працівників на одне готельне підприємство в Україні

Показники	Роки					Коефіцієнт зростання у 2017/2011
	2011	2014	2015	2016	2017	
Разом						
Колективні засоби розміщування	21,95	17,15	16,23	16,64	16,64	0,758
у тому числі готелі та аналогічні засоби розміщення	10,71	10,08	10,25	11,12	10,41	0,972
з них готелі	19,75	15,15	14,75	14,79	13,40	0,678
Юридичні Особи						
Колективні засоби розміщування	34,59	28,11	27,90	28,72	30,51	0,882
у тому числі готелі та аналогічні засоби розміщення	24,69	21,36	22,47	21,75	22,92	0,928
з них готелі	32,82	27,28	27,27	26,44	27,28	0,831
Фізичні особи-підприємці						
Колективні засоби розміщування	1,58	1,99	2,14	3,79	2,61	1,652
у тому числі готелі та аналогічні засоби розміщення	2,35	2,21	2,32	4,42	2,75	1,170
з них готелі	2,92	3,10	3,04	6,05	3,19	1,092

Джерело: Складено автором на основі [2]

Середньооблікова чисельність штатних працівників в розрахунку на одно підприємство значно не змінюється: у юридичних осіб середня чисельність зменшується (у КЗР - на 11,8%, у готелях та аналогічних засобах розміщування – на 7,2%, у готелях – на 16,9%), та навпаки, на підприємствах фізичних осіб середня чисельність зростає відповідно на 65,2%, 17,0%, 9,2%. Чисельність працівників на одне підприємство у юридичних осіб значно вище, ніж у фізичних осіб-підприємців (у 2017 році у КЗР – у 11,69 рази, у готелях та аналогічних засобах розміщення – у 8,33 рази, у готелях – у 8.55 разів).

На рис.3. надано динаміку зайнятості населення на підприємствах готельного господарства, яка коливається в межах 0,307-0,882%. Найбільший відсоток зайнятості спостерігається в 2011 році і складає 0,882%. За даними прогнозування цей показник має у 2020 році зростати, але його значення не досягне 1,0%. Європейські показники зайнятості населення в готельному господарстві [5] складають від 2 до понад 6 відсотків працездатного населення кожної країни. Таким чином, за показником зайнятості населення в даній сфері Україна є аутсайдером.

Рис. 3. Динаміка показника зайнятості населення на підприємствах готельного господарства в загальній чисельності зайнятого населення України, %

Висновки

Готельне господарство є однією з найбільших складових туристичної галузі, відіграє вагомую роль у розвитку туризму й економіки України, стає дедалі привабливішим для інвестування та впровадження інновацій. Готельне господарство України володіє достатньою кількістю якісних засобів розміщення та кадрового забезпечення, але має певну кількість проблем та нагальних питань, які в першу чергу пов'язані із політичною та економічною ситуацією України, соціальним становищем населення, нестачею фінансових ресурсів, коливанням вартості послуг, що перешкоджає ефективному функціонуванню підприємств готельного господарства при наявності необхідних ресурсів та інфраструктури.

Список використаної літератури

1. UNWTO Tourism Highlights: 2018. Edition [Електронний ресурс]: Інтернет портал. – Madrid: UNWTO, 2019. – Режим доступу: <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284419029>.
2. Колективні засоби розміщування в Україні у 2017 році : статистичний збірник // Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/05/zb_kzr_2017.pdf
3. Державна служба статистики України – [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Джерелюк Ю. О. Оцінювання внутрішньої антикризової стійкості туристичного підприємства / Ю. О. Джерелюк // Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання. – 2018. – Вип. 21. – С. 260–265 (0,63 друк. арк.). – Режим доступу до журн.: <http://global-national.in.ua/issue-21-2018>.
5. Кагановська Т.Є. Сутність та завдання кадрового забезпечення як засобу сприяння функціонуванню держави та її органів / Т.Є. Кагановська // Форум права. -2008. -№ 1. – С. 215-220 [Електронний ресурс]. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2008-1/08ktetio.pdf>.

References

1. UNWTO Tourism Highlights: 2017 Edition. (2017) Madrid: UNWTO. Retrieved from <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284419029> (in Spain).
2. Kolektyvni zasoby rozmishchuvannia v Ukraini u 2017 rotsi : statystychnyi zbirnyk // Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/05/zb_kzr_2017.pdf

3. Derzhavna sluzhba statyky Ukrainy – [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu do resursu: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Dzhereliuk Yu. O. Otsiniuvannia vnutrishnoi antykrizovoi stiikosti turystychnoho pidpriemstva [Assessment of internal anti-crisis sustainability of tourist enterprise]. Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. Elektronne naukove fakhove vydannia [Global and national problems of economy], 2018, No. 21, pp. 260–265. Available at: : <http://global-national.in.ua/issue-21-2018>.
5. Kaganovska T. Y. Essence and tasks of staffing as a means topromote the functioning of the state and its bodies / T.E.Kaganovsky // Forum of rights. -2008 № 1. - P. 215-220[Electronic resource]. URL: <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/FP/2008-1/08ktetio.pdf>.